

Dat herhaaldelijk lieden, die slechts één testikel hadden, kinderen van verschillend geslacht gekregen hebben, is ook den schrijver (bewerker) bekend. Maar wat nood! Dan insinueert SELIGSON—x in noodeloos platte termen, dat de wettige vader niet de werkelijke zal zijn.

Alléén reeds om die zinsnede op blz. 100 moet het boek gevaarlijk heeten.

Want dat die insinuatie in tal en tal van gevallen volkomen ongerechtvaardigd is, staat vast, en dat zij als bewijs voor de „anatomisch-physiologische” theorie krachtig dienst moet doen, pleit zowel tegen de theorie als tegen haar verdedigers. Als de grondslag der geheele theorie onjuist is — en dat is zoo! — dan loont het de moeite niet, om over de verdere beschouwingen en practische conclusies te spreken.

Wanneer Dr. SELIGSON en de bewerker meenen, hun kinderen naar willekeur te kunnen bestellen, gun ik hun dat genoeg gaarne. Maar zij moeten mij veroorloven, in hun geesteskind op geenerlei wijze een bewijs voor hun meening te zien, want dit is niet anders dan een misgeboorte.

Het verschijnen van dergelijke half-populaire medische publicaties als het boek van SELIGSON is slechts te bejammeren.

Te bejammeren voor den bewerker, die zich klaarblijkelijk veel moeite gegeven heeft, om er althans een goed Nederlandsch boek van te maken. Op enkele hinderlijke Germanismen na, als „bruidsvaart” (blz. 101), of „eene keuze maken” (blz. 91), is het boek in goede taal geschreven.

Te bejammeren voor den kooper, die voor zijn geld (hoeveel het boek kost, weet ik niet) op zijn best nog onjuiste begrippen opdoet.

Te bejammeren, eindelijk, voor den uitgever, wanneer deze althans, zooals ik van den Heer ADRIANI meen te mogen aannemen, den naam van ernstig uitgever waard wil zijn.

Leiden, 25 November 1895.

TREUB.

Geneeskundig Jaarboekje voor Nederland, onder redactie van Dr. LYCKLAMA à NYEHOLT, Dr. SANNES en Dr. RUTGERS. Vijftiende jaargang. Rotterdam, W. J. VAN HENGEL, 1896.

Bij het verschijnen van den vijftienden jaargang van bovengenoemd Jaarboekje wil ik op vereerend verzoek er nogmaals de aandacht op vestigen van die lezers van het *Tijdschrift*, die het nog niet uit eigen ervaring kennen. Voor zoover mij bekend is, gebruiken de meeste Nederlandsche medici het Jaarboekje, en vinden er een betrouwbaren gids in, waarin zij zoowel personalia als sommige praktische data, die zij in hun geheugen niet aanstonds terugvinden, kunnen naslaan.

De redacteurs hebben zich weer moeite gegeven, om het wetenschappelijk gedeelte aan te vullen en voor zooveel noodig bij en om te werken. De nieuwe hoofdstukken in dezen jaargang zijn een kort opstel over Kindervoeding en een systematisch overzicht van de voornaamste Nieuwere Geneesmiddelen. In dit overzicht vindt men de geneesmiddelen gerangschikt in groepen, als antiseptica, slaapmiddelen enz.; naast deze en andere meer gebruikelijke hoofden vindt men er enkele, die door hun zuiver negatieve beteekenis op eenigszins grappige wijze uitdrukking geven aan het min of meer sceptisch standpunt der schrijvers, zoo bijv.: *onschadelijk voor tuberkelbacillen*, waaronder men dan vindt: *pix liquida*, *kreosotum*, *guajacolum* enz., en een ander: *levenwekkend, noch acidum uricum oplossend*, waartoe *sperminum*, *piperazinum* en eenige andere gerekend worden.

Verder vindt men nog een vergelijkende tabel van het gehalte van eenige glandula thyreoïdea-praeparaten, en menige aanvulling in het hoofdstuk over het onderzoek naar bacteriën.

Mogen de redacteurs en de uitgever nog lang voortgaan het Jaarboekje steeds te verbeteren. De Nederlandsche medici zullen er hun dankbaar voor zijn.

GUYE.

BERICHTEN.

BUITENLAND.

LONDEN. — De mededeeling van Haffkine. De uit Indië teruggekeerde cholera-bestrijder heeft in zijn rede doen uikomen, dat zijn methode en die van FERRAN zich tot elkander verhouden als de vaccinatie en de variolisatie. Zijn inentingën geschieden eerst met een zwak en vijf dagen later met een sterker virus. Eerst vijf dagen daarna kan men op de werking der inenting rekenen. In 29 maanden heeft hij 42 179 personen behandeld, zonder eenig bezwaarlijk gevolg. Hieronder waren 31 056 Hindoes. Op niemand werd dwang uitgeoefend. Bij één groep van personen werd alleen de eerste inenting verricht. Toen geruimen tijd later onder hen de cholera uitbrak, bleken zij niet minder vatbaar dan de omwonenden. De tweede groep was of éénmaal ingeënt, en bij hen bleek de vatbaarheid matig verminderd, toen de cholera spoedig daarop verscheen; of de personen waren tweemaal, maar met zwakke giften behandeld. Dan was de uitwerking matig, maar ook geruimen tijd daarna duidelijk. De derde groep, tweemaal, met middelmatige doses ingeënt, had vrij duidelijk, maar geen absoluut gevolg van de behandeling. Een vierde groep, door kapitein Dr. HARE behandeld, tijdens het uitbreken eener epidemie, leverde zeer gunstige resultaten. De grootste helft van een transport Koelies was ingeënt; de kleinste niet. Onder de laatste kwamen 30, onder de eerste slechts 4 sterfgevallen voor. (*Lancet*. p. 1555).